

# Rapport arkeologisk registrering

Vestsiden terrasse 18/11156  
Gnr./bnr. 123/10, 13, 742  
Porsgrunn kommune

Rapport av Anne Margrethe  
Scheffler  
Dato: 16.05.19



**TELEMARK**  
fylkeskommune

100.4



100#1187:c1211d4f-80af-4088-e69a-0efcf2ab98f5:7

<b>Kommune:</b>	Porsgrunn		
<b>Gårdsnavn:</b>			
<b>Gårds- og b.nr:</b>	123/10, 123/742 og 123/13		
<b>Tiltakshaver:</b>	Vestsiden Terrasse AS		
<b>Adresse:</b>	Pb 2823 Kjørbekk, 3702 Skien		
<b>Navn på sak:</b>	Vestsiden terrasse		
<b>Saksnummer:</b>	18/11156		
<b>Registrering utført:</b>	15.05.2019	<b>Ved:</b>	Anne Margrethe Scheffler
<b>Rapport utført:</b>	15.-16.05.2019	<b>Ved:</b>	Anne Margrethe Scheffler
<b>Faglige konklusjoner:</b> Det er ikke påvist automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet.			
<b>Merknader:</b>			

# Innhol

1. Bakgrunn og sammendrag.....	4
2. Hvorfor registrerer vi? .....	5
3. Området.....	6
3.1 Terrenget.....	8
4. Metodebeskrivelse .....	9
5. Undersøkelsen .....	10
5.1 Deltagere og tidsrom .....	10
5.2 Strategi og valg .....	10
5.3 Gjennomføring.....	10
6. Konklusjon .....	12
7. Vedlegg.....	13
7.1 Figurliste .....	13



1005

100#1189-cf211d4f-90af-4086-a69a-0e6fd2ab98f5:9

# I. Bakgrunn og sammendrag

I forbindelse med at Børve Brochsenius Arkitekter AS på vegne av Vestsiden Terrasse AS varslet om oppstart av detaljregulering for gbnr 123/10, 123/742 og 123/13 i Porsgrunn kommune, gjennomførte Telemark Fylkeskommune en arkeologisk registrering av planområdet 15.05.2019.

Hensikten med planarbeidet er å legge til rette for boligbygging i form av konsentrert småhusbebyggelse og leilighetsbygg.

Området er avsatt til område for framtidig boligbebyggelse i kommuneplanens arealdel. Planlagt arealbruk vil være i samsvar med gjeldene kommuneplan.

Registreringen ble gjennomført ved maskinell sjakting.

Det ble ikke påvist automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet.

## 2. Hvorfor registrerer vi?

*Kulturminner* er alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, inkludert lokaliteter som det er knyttet historiske hendelser, tro eller tradisjoner til. Med *kulturmiljø* menes områder der kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.

I kulturminneloven av 1978 og i forvaltning av kulturminner skilles det mellom automatisk fredete kulturminner og kulturminner fra nyere tid. I henhold til kulturminneloven er kulturminner som er eldre enn reformasjonen, dvs. år 1537, automatisk fredet (jf. § 4). I tillegg er samiske kulturminner eldre enn 100 år automatisk fredet. Kulturminneloven inneholder også bestemmelser knyttet til skipsfunn (jf. § 14). Dette er Norsk Maritimt Museums ansvarsområde. Alle former for inngrep i eller skjemming av automatisk fredede kulturminner er ikke tillat (jf. § 3).

Kulturminner som er yngre enn reformasjonen kalles kulturminner fra nyere tid. Slike kulturminner kan ha mer eller mindre stor verneverdi, men er i utgangspunktet ikke fredet. Om verneverdien regnes stor, kan imidlertid kulturminner fra nyere tid vedtaksfredes etter §§ 15, 19 og 20 i kulturminneloven, eller reguleres til bevaring i en arealplan.

For å få en oversikt over kjente automatisk fredete kulturminner i Telemark, kan du gå inn på *Kulturminnesok.no*.

### § 9. Undersøkelsesplikten

Ved planlegging av offentlige og større private tiltak plikter den ansvarlige leder eller det ansvarlige forvaltningsorgan å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som nevnt i § 3 første ledd, jfr. § 8 første ledd.

En regner med at kun omtrent ti prosent av automatisk fredete kulturminnene er kjent, men en fullstendig oversikt vil aldri kunne foreligge. For å kunne utføre de lovpålagte oppgavene som følger av kulturminneloven, innebærer dette at det regionale kulturminnevernet i de fleste tilfeller må undersøke områder som berøres av reguleringsplaner, byggeplaner og lignende. Dersom det blir registrert automatisk fredete kulturminner innenfor plangrensene, vil disse vanligvis bli regulert til *hensynssone*. Et annet alternativ er å søke om dispensasjon fra kulturminneloven for å kunne fjerne et kulturminne.

### § 10. Utgifter til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner

§ 10 i kulturminneloven sier hvem som skal dekke utgifter som følger av nødvendige arkeologiske undersøkelser om en slik dispensasjon blir innvilget. Utgifter til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner eller særskilte tiltak for å verne dem på grunn av tiltak som nevnt i §§ 8 og 9, bæres av tiltakshaveren. Når særlige grunner foreligger, kan departementet fastsette at utgiftene helt eller delvis skal dekkes av staten. Ved mindre private tiltak skal staten etter departementets bestemmelse dekke utgiftene, helt eller delvis, dersom disse blir urimelig tyngende for tiltakshaveren.

Departementet kan fastsette nærmere regler for gjennomføringen av bestemmelsene i første ledd.



9001

100#1191.c211d4f-80af-408e-a69a-0e6df2ac98f5.11

### 3. Området

Reguleringsplanen omfatter et delvis ubebyggt område, gbnr 123/10, 13 og 742, på Vestsida/Bjørndalen nordvest i Porsgrunn kommune, rett ved kommunegrensa til Skien. Planområdet ligger på østsiden av Rv 36, like ved rundkjøringa hvor man tar opp til Klyve.

Det er fra tidligere kjent automatisk fredete kulturminner i nærhet til planområdet, blant annet flere gravminner fra jernalder.



Figur 1. Planområdet ligger nordvest i Porsgrunn kommune, rett ved grensa til Skien.



Figur 2. Reguleringsplanen omfatter et delvis ubebyggt areal like øst for Rv 36 og rundkjøringa hvor man tar av mot Klyve. Det er kjent flere automatisk fredete kulturminner i nærheten, blant annet gravfeltene på Klyve, markert med gul sirkel. På 30-tallet ble det gjort funn av en grav fra vikingtid kun 150 meter øst for planområdet, markert med hvit sirkel.

### 3.1 Terrenget

Terrenget i planområdet er generelt flatt, men nordre del har muligens opprinnelig vært noe mer småkupert rundt bekken. Det er i moderne tid gjort betydelige inngrep i området, blant annet er det utplanert og påført betydelige mengder masser. I sør har det inntil ganske nylig stått et bygg. Langs vestsiden av planområdet, inn mot veien, ligger det en gassledning. Området brukes i dag til parkeringsplass og mellomlagring av masser.



Figur 3. Øverst; Søndre del av planområdet, tatt mot SV. Nederst til venstre: Nordre del av planområdet, tatt mot SV. Til høyre: Gassledningstraseen, tatt mot N.



## 4. Metodebeskrivelse

Registreringene ble utført ved hjelp av følgende metode:

### Maskinell sjakting

I dyrket mark vil spor etter forhistorisk bosetning og graver ofte være bevart i undergrunnen under matjordlaget. Maskinell sjakting innebærer derfor at matjordlaget fjernes slik at undergrunnen avdekkes. Vanligvis graves det 3–4 m brede sjakter, typisk med en avstand av 10–20 meter.

Spor etter tidligere aktivitet vil avtegne seg som fyllskifter, det vil si nedgravninger som er fylt med masse som skiller seg fra den naturlige undergrunnen. De vanligste funngruppene er bosetningsspor fra jernalder og bronsealder, som f.eks. stolpehull og vegg-grøfter etter huskonstruksjoner, ulike typer nedgravninger som graver, kokegroper og ildsteder, ardspor etter tidlig pløying, eller rester av kulturlag. Det blir også ofte funnet gjenstander, som f. eks. keramikkskår fra ødelagte kar.

Hvis det er usikkerhet om tolkningen av et fyllskifte, kan det graves et snitt gjennom den slik at det er mulig å studere nedgravningens profil. På denne måten er det enklere å se om fyllskiftet er spor etter en nedgravning for en stolpe, en kokegrop eller rett og slett etter en rot som er dratt opp.

### Innmåling og dokumentasjon

Innmåling av sjakter ble gjort med Altus Connect og ArcPad programvare. Signalkvaliteten var RTK fix som ble oppnådd med CPOS.



## 5. Undersøkelsen

### 5.1 Deltagere og tidsrom

Undersøkelsen ble gjennomført 15.05.2019 av Anne Margrethe Scheffler. I alt ble det brukt 3,5 timeverk i felt. Rapportskriving og etterarbeid ble gjennomført av Anne Margrethe Scheffler 15.-16.05.2019.

Gravemaskinen ble ført av Trond Arne Jensen.

### 5.2 Strategi og valg

Vår kunnskap om kulturminner i nærområdene, og en vurdering av landskap og terreng, tilsa at planområdet hadde potensial for funn hovedsakelig fra bronse-/jernalder. Planområdet ligger ca. 150 meter vest for et gravfunn fra vikingtid (Askeladden id 50554) og ca. 600 meter øst for gravhaugene på Klyve (Askeladden id 4297, 81189, 115354 og 115355), noe som er en klar indikasjon på at det har vært bosetning i området i jernalder. Vestsida/ Bjørndalsområdet er imidlertid svært utbygget og mesteparten av utbyggingen har foregått før det ble vanlig med arkeologiske registreringer i forkant av byggeprosjekt. Planområdet er derfor et av svært få ubebygde arealer i området hvor det kunne være håp om å finne spor etter for eksempel gårdsbebyggelse eller gravminner fra jernalder.

### 5.3 Gjennomføring

I alt ble det gravd 3 sjakter, hvorav alle var negative.

I nordre ende av sjakt 3 ble det påvist det som tolkes som uforstyrret undergrunn, men etter hvert som man gravde seg sørover dukket det opp en nedgravning dekket med duk og industrislagg og etterhvert også asfaltdekke, trolig en eldre vei. Både i sjakt 1 og 2 var det påførte masser i toppen, men av svært varierende tykkelse. I sjakt 1 varierte det fra om lag 50 cm med hardpakka masser full av stein og noe industrislagg i nordre halvdel, til kun 10-20 cm grusblanda matjordsdekke enkelte steder i søndre halvdel. I sjakt 2 var det påført et om lag 20-30 cm tykt sand- og gruslag over undergrunn av silt/leire. Her er trolig opprinnelig markdekke og øvre del av leire/silt fjernet før påføring av sandgrus. Området er helt klart utplanert og det var kun lommer igjen av uforstyrret undergrunn.

I utgangspunktet var det planlagt å også legge en sjakt i området vest for sjakt 1. Underveis viste det seg, som nevnt, at undergrunnen i stor grad generelt var forstyrret. I tillegg ligger det en gassledning like øst og nedenfor vollen som skiller planområdet fra Rv 36. Forventet resultat ble veid opp mot tidsbruk og det ble derfor vurdert som unødvendig å bruke tid og ressurser på å åpne enda en sjakt.

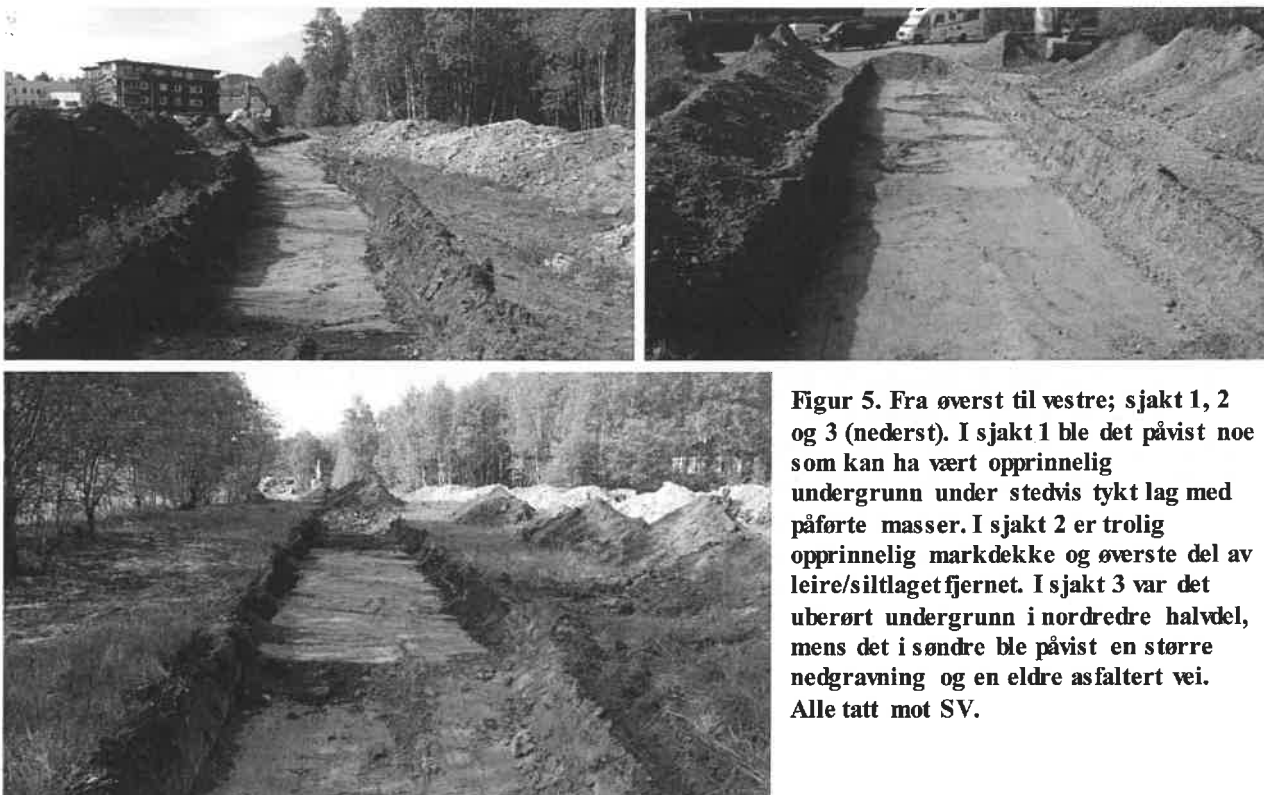


Figur 4. Kart over planområdet med sjaktene. Rød stiplet linje markerer gassledningen omtrentlig. Bygningen i sør er revet.



8'00L

100#1197.c121144f.80af-4086-a69a-0e1df2ab89f5.17



Figur 5. Fra øverst til vestre; sjakt 1, 2 og 3 (nederst). I sjakt 1 ble det påvist noe som kan ha vært opprinnelig undergrunn under stedvis tykt lag med påførte masser. I sjakt 2 er trolig opprinnelig markdekke og øverste del av leire/siltlaget fjernet. I sjakt 3 var det uberørt undergrunn i nordredre halvdel, mens det i søndre ble påvist en større nedgravning og en eldre asfaltert vei. Alle tatt mot SV.

## 6. Konklusjon

Det er ikke påvist automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet.

SKIEN 16.05.2019

Anne Margrethe Scheffler  
Rapportansvarlig

# 7. Vedlegg

## 7.1 Figurliste

Figur 1. Planområdet ligger nordvest i Porsgrunn kommune, rett ved grensa til Skien. ....	6
Figur 2. Reguleringsplanen omfatter et delvis ubebygd areal like øst for Rv 36 og rundkjøringa hvor man tar av mot Klyve. Det er kjent flere automatisk fredete kulturminner i nærheten, blant annet gravfeltene på Klyve, markert med gul sirkel. På 30-tallet ble det gjort funn av en grav fra vikingtid kun 150 meter øst for planområdet, markert med hvit sirkel. ....	7
Figur 3. Øverst; Søndre del av planområdet, tatt mot SV. Nederst til venstre: Nordre del av planområdet, tatt mot SV. Til høyre: Gassledningstraseen, tatt mot N. ....	8
Figur 4. Kart over planområdet med sjaktene. Rød stiplet linje markerer gassledningen omtrentlig. Bygningen i sør er revet. ....	11
Figur 5. Fra øverst til vestre; sjakt 1, 2 og 3 (nederst). I sjakt 1 ble det påvist noe som kan ha vært opprinnelig undergrunn under stedvis tykt lag med påførte masser. I sjakt 2 er trolig opprinnelig markdekke og øverste del av leire/siltlaget fjernet. I sjakt 3 var det uberørt undergrunn i nordredre halvdel, mens det i søndre ble påvist en større nedgravning og en eldre asfaltert vei. Alle tatt mot SV. ....	12



Telemark fylkeskommune

[www.telemark.no](http://www.telemark.no)

Postadresse:  
Postboks 2844  
3702 Skien

Besøksadresse:  
Fylkesbakken 6  
3715 Skien

Sentralbord:  
35 91 70 00

# Regnskap oppsummering arkeologisk registrering

Telemark fylkeskommune						
Saksnr.	18/11156	Saksbeh.:	Sindre Arnkværn			
Prosjektnr.	0		0	Dato:	16.05.2019	
Sted/ gård, kommune	Vestsiden Terrasse, Porsgrunn kommune					
Tiltakshaver	Vestsiden Terrasse AS					
Adresse	Postboks 2823 Kjørbekk, 3702 Skien					
<b>TIMEKOSTNADER</b>						
		timer		à kr		SUM
Forarbeid		2	kr	808	kr	1 616,00
Budsjett		4			kr	3 232
Differanse		2			kr	1 616
Feltarbeid		3,5	kr	808	kr	2 828,00
Budsjett			kr	1 077	kr	-
Differanse		20			kr	16 160
		16,5			kr	13 332
Etterarbeid		4,5	kr	808	kr	3 636,00
Budsjett		15			kr	12 120
Differanse		10,5			kr	8 484
<b>Sum timekostnader</b>		<b>10</b>			kr	<b>8 080,00</b>
Budsjett		39			kr	31 512
Differanse		29			kr	23 432
<b>REISEUTGIFTER</b>						
			Budsjett	Differanse		SUM
Reiseutlegg	Drivstoff og bom		kr	165,00	kr	113,00
Leiebil el. tilsvarende	1 døgn		kr	2 160,00	kr	1 440,00
<b>Sum reiseutgifter</b>			kr	2 325,00	kr	1 553,00
<b>kr</b>					<b>kr</b>	<b>772,00</b>
<b>KJØP AV TJENESTER</b>						
			Budsjett	Differanse		SUM
Gravemaskin			kr	31 800,00	kr	31 800,00
Annet teknisk utstyr			kr	-	kr	-
Delsum			kr	31 800,00	kr	31 800,00
Naturvitenskapelige analyser	antall		Budsjett	Differanse		
14C			kr	10 600,00	kr	10 600,00
annet			kr	-	kr	-
Delsum naturvitenskap			kr	10 600,00	kr	10 600,00
Andre konsulenttenester			kr	-	kr	-
<b>Sum kjøp av tjenester</b>					kr	-
<b>HÅNDTERING AV FUNN, PRØVER OG DOKUMENTASJONSMATERIALE (inntil 10 % av lønnskostnader)</b>						
			Budsjett	Differanse		
Kulturhistorisk Museum i Oslo			kr	3 151,20	kr	3 151,20
			Budsjett	Differanse		
<b>SUM REGNSKAP</b>			kr	79 388,20	kr	70 536,20
					kr	<b>8 852,00</b>

100.11.

100#1201.cd211d4f-80af-4086-a69a-0e1df2ab98f5:21





**Timeregnskap arkeologisk feltarbeid****TELEMARK**  
fylkeskommune

Prosjektnavn:	Vestsiden terrasse
Vårt saksnr.:	18/11156
Fektarkeolog/feltarkeologer:	Anne Margrethe Scheffler
<b>Sum fakturerte timer:</b>	<b>10</b>

Dato	Forarbeid	Feltarbeid	Etterarbeid
09.05.2019	2		
15.05.2019		3,5	2,5
16.05.2019			2
<b>Delsum timer:</b>	<b>2</b>	<b>3,5</b>	<b>4,5</b>



100.12.

22:51:03:cf21d4f80af4890a-Defdf2ab969f52c



# KJØREBOK - ARKEOLOGISK REGISTRERING

Feltleder  
Prosjekt

Anne Margrethe Scheffler  
18/11156 Vestsiden terrasse

Dato	Kjøring fra	Kjøring til	Formålet med reisen	Antall km	Utgifter
15.05.2019	Fylkeshuset Skien	Østre Klyveveg,	Por: Arkeologisk registrering t/r	21	kr 17,00
<b>SUM</b>				<b>21</b>	<b>kr 17,00</b>



